

Cap a un nou relat social

El llibre és una reflexió sobre la dimensió humana —sobre la capacitat per a caure en les més baixes traïcions i en la manca d'ètica més absoluta— que juga amb uns personatges molt definits funcionalment pels cànons de la novel·la criminal. La seua singularitat rau en l'atípic color de pell del policia, que recorda Chester Himes en alguns aspectes biogràfics —residència a Moraira inclosa—, a la qual cal sumar-hi uns recursos dialèctics dignes dels Copes Barrera o del Toni Butxana de Torrent. L'Amàlia Vigarany —la dona policia— desenvolupa un paper coadjuvant en la resolució de l'assassinat del periodista, Manel Torres, i amga alguna incògnita pel que fa al seu passat immediat. Des del plantejament d'aquesta doble interrogant —la resolució del cas i el secret de la companya d'Onoyo— la narració progressa sobre unes expectatives que són sorpreses quan s'enderroca una línia d'investigació i s'obre una altra ben diferent.

Pel camí, això sí, s'han quedat una pluralitat de veus que van narrant. La narració interna del policia investigador, la del difunt que retorna a través del blog autoexecutable tres anys més tard de les seues descobertes de periodista d'investigació. Aquesta veu espectral —perdó per la impertinència semàntica—, fa coincidir les suposicions de l'inspector Onoyo amb les assercions del difunt. Parteix de les sospites del policia sobre la capacitat de supervivència del mitjà digital en el qual treballava Manel Torres si no és a través d'un finançament atípic. Tot i que la descoberta de qui finança el periòdic digital, el giravolt argumental vindrà donat per una casualitat. És a dir, la resolució del cas no està tan lligada a la investigació.

Sovint s'ha dit que en la narrativa policíaca tradicional qualsevol pista podia aparèixer dissimulada en el text. Ara la descoberta, lluny de ser un joc plantejat en la relació autor-lector, té a veure amb coincidències diverses. Vol dir això que la resta siga sobrerera? No. El cas només ha servit per explotar un element que ens sembla especialment d'actualitat: la corrupció des de les institucions, la utilització de la informació com a eina (arma) política, l'esbiaixament de les notícies segons interessos grupals, són una bona pedra de toc en la novel·la.

Adolf Piquer Vidal

Rafa Gomar

Bé, perdona'm, però estan esperant-me
Tres i Quatre, València, 2014
165 pàgs.

Si em demanaren que caracteritzés aquest llibre, diria que es tracta d'un recull de contes on l'autor ens fotografa aspectes i situacions que vénen marcats per la seua quotidianitat mitjançant distints personatges inserits en un context geogràfic concret, la ciutat de València i algunes comarques del País Valencià com la Safor o la Marina.

Les petites històries que relata tenen un punt en comú: les relacions personals dels personatges. Els protagonistes expliquen els seus sentiments i les seues cabòries, les seues pors i els seus desitjos més obscurs. Totes aquestes narracions retraten a la perfecció la societat en l'actualitat i, a més a més, en totes i cadascuna d'elles, l'element irònic apareix, sobretot, en situacions que posen en qüestió les contradiccions i els fracassos dels individus.

El llibre està dividit en dues parts. Una primera, titulada *Aquest crepuscle permanent*, que conté vuit històries, i una segona part titulada *Pulsions*, que comprèn dotze relats, que comparteixen els problemes de la societat d'avui en dia amb una crítica que, en alguns moments, assumeix un deix irònic. Posats a destacar els contes més interessants, caldrà mencionar, en primer lloc, «Cada dia, cada nit», on l'escriptor utilitza una barreja de veus de diferents personatges que reflecteixen problemes socials i alhora, denuncien temes tan actuals com la impunitat dels governants front a l'accident de metro de la Línia 1 de València.

La importància de l'element social i comunicatiu caracteritza aquest llibre que cal llegir a poc a poc, perquè cada conte ens invita a reflexionar sobre un element concret dins del paradigma de les nostres relacions. Històries íntimes i

dramàtiques que s'entrellacen amb situacions concretes molt quotidianes. El lligam entre una mare alcohòlica i una filla menuda; un fill que es retroba amb el pare i la seua nova parella; un home que assegut en un cafè qualsevol observa la gent i l'analitza amb minuciositat; una dona vídua que conversa amb el seu marit i fa una queixa detallada de l'actitud dels seus fills, un militar traumatitzat per una guerra; una jove que assassina la seua mare perquè aquesta la maltractava i acaba tançada a la presó de Fontcalent; parelles que cauen en la monotonia i perden la passió...

Un altra narració que captura l'atenció del lector és «A la vora del camí». Un home viatja amb el seu cotxe per les carreteres d'Ondara a Benidorm. De sobte, se sent malament i ha d'aturar-se a la vora de la carretera per a vomitar. Després de romandre una estona inconscient, desperta i veu una dona que li crida l'atenció. Es tracta d'una prostituta que espera algun client. Decideix anar amb ella i mantenir-hi relacions sexuals, però prompte ens adonem que l'home té una mena de trauma que no coneixem, i no pot acomplir el seu desig, ja que el seu instint li nega el plaer. Amb el final d'aquest conte, el lector queda un poc desorientat, atès que li manquen referències i dades per tal d'entendre el sentit de la narració.

Tanmateix, a la segona part d'aquest recull trobem un altre conte, «A la vora del camí (II)». Es tracta del mateix relat de la primera part, tot i que, aquesta vegada, ampliat i matisat. Descobrim qui és l'home: un militar retirat que va participar a la guerra a Sierra Leone i es va veure ordenat pels militars de rang superior... però aquí ens hem d'interrompre per no desvelar un final sorprenent i ben estructurat.

Ara bé, totes aquestes son només algunes de les petites històries que podem trobar en aquest recull de contes de l'escriptor Rafa Gomar. I la veritat és que es tracta d'un llibre que conté una pluralitat de temes que sempre tenen un arrel de caire social. Amb un llenguatge viu, concís i col·loquial, els lectors ens fem a dintre de cada relat per viure les vicissituds dels seus personatges i assaborir les sensacions de tot el conjunt.

Zahyra Berenauer